

آموزش کلمات استثنا

معلم‌های خوش‌فکری هستند که برای تفهیم درس‌ها به دانش‌آموزانشان، روش‌های ابداعی خودشان را دارند. خوب است شبکه‌ای ایجاد شود که این تجربه‌ها در آنجا به اشتراک گذاشته شوند. برای شروع، در این صفحه و در هر شماره، تعدادی تجربه منتشر می‌شود. این تجربه‌ها فیلم‌برداری شده‌اند و فیلم‌ها در سایت مجله به نشانی www.eb.roshdmag.ir موجودند. شما هم می‌توانید از تجربه‌های آموزشی خود فیلم‌برداری کنید و گزارش آن‌ها را بنویسید و برای ما ارسال کنید تا به نام خودتان منتشر شود.

نام و موضوع درس: فارسی اول / آموزش کلمات استثنا

ایده‌پرداز: سرکار خانم سولماز اسدی نوع تجربه: طراحی یک نمایش و بازی

را در دست دارد، می‌خواهیم طوری جلوی دانش‌آموز دیگری که «ی» دارد قرار بگیرد که دانش‌آموز پشت سری دیده نشود. در این مرحله، از بچه‌ها می‌پرسم، چرا در این کلمه دو صدای «ای» و «ی» را می‌شنوم، ولی فقط «ی» را می‌بینم؟ بچه‌ها جواب می‌دهند، یکی پشت دیگری قرار گرفته است و دیده نمی‌شود. این بازی و سؤالات را با کلمات استثنای دیگر، مانند زیارت و خیابان نیز انجام می‌دهیم. بچه‌ها متوجه می‌شوند گاهی در نوشتن، یکی از «ی»ها در دیگری پنهان می‌شود، ولی در خواندن، گفتن و شنیدن، هر دو صدا را می‌خوانیم، می‌گوییم و می‌شنویم.

● **نکته:** در نمایش بچه‌ها، بهتر است یکی از دانش‌آموزانی که شکل «ی» را در دست دارد، قد بلندتر از دیگری باشد تا وقتی جلوی دیگری قرار می‌گیرد، فرد پشتی دیده نشود.

ا ب ا ن «بیابان»؛ تعدادی دانش‌آموز (به تعداد حروف هر کلمه)

● **شرح:** ابتدا کارت‌ها را آماده می‌کنیم و روی هر کارت حروف کلمه‌ی مورد نظر را می‌نویسیم (ب-ی-ا-ب-ا-ن). به تعداد حروف هر کلمه (صداها)، دانش‌آموزان را صدا می‌کنیم و جلوی کلاس، روبه‌روی تخته می‌آوریم.

به دست هر دانش‌آموز یک کارت می‌دهیم. به بقیه‌ی بچه‌های کلاس می‌گوییم کلمه را بلند و به صورت کشیده بگویند تا دانش‌آموزانی که حروف را در دست دارند، به ترتیب در جای خود قرار بگیرند. وقتی مثلاً کلمه‌ی بیابان ساخته می‌شود، دو صدای «ای» و «ی» کنار هم قرار می‌گیرند. از یکی از بچه‌هایی که «ی»

● **هدف:** همه می‌دانیم، کلماتی که دو صدای «ای و ی» دارند و صدای «ای» قبل از «ی» است، در نوشتن، یکی از آن‌ها حذف و فقط یک «ی» نوشته می‌شود. درک این مطلب برای دانش‌آموزان کلاس اول بسیار سخت است. البته هر معلمی به روش خاصی این مطلب را آموزش می‌دهد، اما فعالیت زیر که در قالب نمایش و بازی طراحی شده است می‌تواند یکی از روش‌های مؤثر در این زمینه باشد.

● **منابع و وسایل لازم:** کارت‌های مقوایی مربع شکل در ابعاد 10×10 که صداها را این کلمات استثنا روی آن‌ها جدا جدا نوشته شده باشند، مانند «ب-ی-ا-ب-ا-ن»